

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.

Nappali-telefon 305.
Éjjeli-telefon . . . 10—83.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN

egész évre . K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre . K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2-40
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal Kárász-utca 9.

Kiadóhivatali-telefon . . 305.
Kiadó telefonja 81.

Szeged, 1913.

II. évfolyam 79. szám.

Szombat, április 5.

Aváros munkanélküli segélye

Irta: Czibula Antal dr.

Szegeden tehát 380 munkanélküli van. Ennél egygyel vagy kettővel kevesebb, mert azóta, hogy a főkapitány ur ezt a jelentést tette a város tanácsának, bizonyára egyik-másik munkanélküli, megúnván a tanács segítségének bevárását, egyszerűen . . . éhen halt. Ha kételkedő, tamáskodó emberek volnánk, nem igen hinnénk a főkapitány ur jelentésének kategorikus állításában s inkább arra volnánk hajlandók, hogy visszaemlékezzünk Mikszáthnak a „Club és folyosó” történetei közt elbeszélte vármegyei históriájára, a melyben azt mondja el, hogy egy ügyes közigazgatási talentum a miniszter leiratára, mely a megyében levő eperfák számát tudakolta, minden legkisebb kutatás és vizsgálás nélkül „hasból” jelentette, hogy a megyében se több, se kevesebb, mint 273,054 eperfa van. Mi sem természetesebb, hogy ez volt a leirat legjobb elintézése. Mert, ha a miniszternek aggályai vannak, majd lemegy ő a megyébe s megolvassa az eperfákat.

Ha nem is „szakasztott így”, de majdnem így vagyunk a főkapitány ur jelentésével. Ha nem tudnánk, hogy csak kőműves van legalább 1200 munka nélkül s hogy a munkanélküli asztalosok vannak legalább 380-an, akkor elhinnénk, mert a főkapitány urnak bizonyára jobban kell tudni, mint nekünk, hogy Szegeden kö-

rülbelül 12,000 ipari munkásból 380 van kereset és munka nélkül.

Ennek a — mondjuk — 380 munkanélkülinek az istápolására és pillanatnyi fölsegítésére utalt ki a tekintetes tanács 1000 koronát. Minden munkanélküli ipari munkás ezzel a segítséggel abba a kellemes állapotba jutott, hogy a városi hatóság bölcsesége 2 korona 63 fillérhez juttatja. Itt mindenesetre csak a nagy jóakarat és a humánus szándék az, ami a tanácsot dicséri. Mert ha véletlenül 1000-rei több, egész télen át éhező munkás jelentkezne segítségért, ami nagyon könnyen megtörténhetik, mert a főkapitány ur egyben-másban kissé elszámithatta magát, akkor a városi segítségből egy-egy családos munkanélküli csak 72 fillért fog kapni, hogy enyhítse azzal a helytelen társadalmi berendezkedés miatt elszenvedett bajait.

Tudjuk, hogy a tekintetes tanácsnak a szociális fölbuzdulása, mely ezt az 1000 korona segélyösszeget eredményezte, kívülről jelentkező mozgalomnak az eredménye. Annyi bizonyos, hogy a tanács saját elhatározásából sohasem érezte volna annak szükségét, hogy segítsen a munkanélkülieken. Szomorú dolog, de így van. A munkásság társadalmi helyzetéből folyó bajai, törekvései s mozgalmának eredményei mind ismeretlenek Szeged város hatósága előtt. Mi indokolná, hogy különös gondot, vagy, ha ezt nem, a legkisebb figyelmet is fordítaná rájuk. Nem válasz-

tók! A polgármester és tanácsnoki állások betöltéséhez egy szavuk sincs. A tanács tehát egyszerűen nem törődik velük, nem vesz tudomást bajaikról, helyzetükről.

Kérhetik ők a munkaházak fölépítését, vagy a szakegyletek segélyezését azon a címen, hogy a munkanélküliség bajainak leküzdésében minden társadalmi tényezőknél többet tesznek: mindenkori kérelmük egyformán nem nyer meghallgatást.

Lehet az ő mozgalmuknak olyan mozanata, lehetnek olyan alkotásaik, melyek méltán kelthetnek figyelmet és elismerést, ez mind nem jön számba. Példa erre az 1000 korona megszavazásának története.

Varró Kálmán és társai ugyanis nem kértek alamizsnát a munkások számára. Hiszen jól tudták ők azt, hogy ha a város tanácsa tiszter annyit ad, mint amennyit adott, akkor is csak alamizsnát ad s akkor sem segít a munka nélkül nélkülözésbe jutottakon. Ők kérvényükben azt hangoztatták, hogy igen fontos szociális feladatot teljesítenek, mikor a munkanélküli tagoknak állandó segélyt adnak 8—10 héten keresztül, olyan segélyt, mely az egyes fiatalabb tagok tagdíj befizetéseiével arányban egyáltalában nem áll s olyan segélyt, melynek alamizsna jellege sehogyan sincs (egy tag 8—10 héten keresztül heti 8—14 korona segélyt, szakmánként ennél többet is, élvez). Azt hangoztatták, hogy ennek a föladatnak teljesítésével rászolgáltak arra, hogy hatósági támogatásban ré-

Stanci néni, Frédi és a márki.

Irta: Karinthy Frigyes.

Egy fiatalember megy az utcán. Átmeleg arra az oldalra, ahol a nap süt, hunyorog, visszafordul. Végre eszébe jut, hogy igen, igaz, csak, mégis meg kell látogatni Stanczi nénit, akinek az ura meghalt, mert a mamája ma reggel is mondta neki az ágyból:

— Frédi, el kell menned Stanci nénihez kondoleálni, ez mégse szép, hogy oda se szagolsz, pedig már két hete, hogy az ura meghalt.

Frédi tehát Stanci nénire gondol és néma kétségbeesés fogja el. A ház előtt el-sétálgat lassan és nem tudja elszánni magát. Magában gyötrődik: ejnye, mit is kellene mondani a Stanci néninek. Kedves jó Stanci néni, ennyi elég is lesz, közben érzelmesen mély és szomorúsággal ránéz, ugy-e nem is kell folytatni, csak mély szomorúsággal nézni, ami mindent kifejez. A bácsinak jobb így, odafönt, a menyországbán. Frédi nekifeszíti a képzeletét, hogy ebbe a gondolatba bele-elje magát és igyekszik meggyőződve lenni, hogy a bácsinak jobb odafönt.

Ezzel a gondolattal nekilendül a lépcsőnek, csönget és kopog. Mialatt nyitják az ajtót, Frédi nagyot sóhajt és a szája legör-

bül. Izgatott lesz és sebesen, erőlködve mondogatja magában: „Szegény, szegény Stanci bácsi!” Erőlködve képzelet el maga elé Stanci bácsi alakját, hogy átérezze a részvét egész melegét és Stanci bácsi arca végre tényleg meg is jelenik; duzzadt, fényes orral, félig nyitott szájába mohón tol befelé egy zsíros barátfülét és kettéharapja. A barátfüléből egy zsircsepp legördül és Stanci bácsi utánakap a szájával, de későn; a zsircsepp lecsöppen a mellényére. Stanci bácsi kísértet arca csunyán elfintorodik — „a kutyáistenit” — mondja Stanci bácsi — és Frédinek eszébe jut, hogy akkor hogy tört ki belőle a hahota, mert ő egy perccel előre látta már, hogy annak le kell csöppenni, annak a zsirnak, de Stanci bácsi tényleg nem látta, mert a saját fejét nem láthatja az ember. Bruhaha!

Nyitják az ajtót és Frédi utolsó, kétségbeesett erőlködéssel gyötri magát, hogy Stanci bácsit fehéren, a halálos ágyon elképzelje magának, feje körül az Enyészet ciprus suhogásával. Nem megy.

Frédi (elszorult torokkal): Hogy van Stanci néni?

Stanci néni (feketében, hátrafésült hajjal, némi pomádészaggal. Siránkozva beszél, már három hete, stílszerűen): Hát eljöttél Frédi?

Frédi kergeti magától dühösen a képet, a Stanci bácsival és a barátfülével. Hisz ez lehetetlen, ostoba dolog! Nem megy. És most minden olyan bután veszi ki magát. Miért mondja neki Stanci néni, hogy „eljöttél, Frédi?”, mintha nem látná, hát persze, hogy eljött. Naná, nem jött el. És miért mondja ezt siránkozva? És míg Stanci néni bevezeti őt, Frédi agyában hangosan és szemtelenül beszél valaki, félrecsapott kalappal, mélyen meghajolva, leveszi a kalapot a fejről, igen és egy márki mozdulatával eltartja magától, két ujjal fogva a kalapot, kecsesen és így mondja: „Asszonyom, kedves Stanci néni, még nem jöttem el, de mindjárt itt leszek, lent jövők az utcán és sietek, hogy hamar itt legyek!” Egyik szemével fölfelé kacskint és kisujját begörbíti, ez az alak, a Frédi fejében. Frédi dühösen lökdösi magától a to-lakodót s Stanci bácsi apoteózisát igyekszik helyébe tolni, de az makacsul visszatér megint.

A szobában be vannak csukva a spalet-ták és nehéz, dohos a levegő. Szemben az ajtóval hangosan és fontoskodva ketyeg az óra: Frédi agyán az a groteszk gyanu vil-lan keresztül, hogy tulajdonképen nem is szokott járni, alszik, mint egy öreg dakszli, a homályos szobában, csak mikor valaki be-jön, kezd el szorgalmasan és tüntetően ke-tyegni, ráketyeg az emberre, lüktet, zakatol,